

وحیدعظیم‌نیا

دبیر گروه اقتصاد

صنعت نفت و گاز ایران از دیرباز محرک مهم اقتصاد این کشور بوده است. با این حال، این بخش یا چالش‌های متعددی از جمله انحصار در توسعه میادین نفت و گاز روبه‌رو بوده‌است. دولت ایران با درک نیاز به اصلاحات و افزایش رقابت‌پذیری، گام‌هایی برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تشویق مشارکت بخش خصوصی در توسعه منابع نفت و گاز بکر برداشته است. در صفحه پیش‌رو به تحول در تجارت انرژی ایران با ورود شرک‌های خارجی با توان بازسازی برای نفت و گاز پرداخته‌ایم.

گفت‌وگو

کارشناس انرژی در گفت‌وگو با «جوان»:

هدف تسهیل صدور پروانه توسعه میادین نفت‌وگاز بازار سازی است

فرشاد جامع

کارشناس انرژی

می‌کنند، تجارت انرژی ایران را متحول می‌کند و تأثیر تحریم‌ها را خنثی می‌کند. علاوه بر این، شکستن انحصار می‌تواند به رشد تصاعدی درآمدهای ارزی، کاهش وابستگی به بودجه دولتی در توسعه میادین مشترک نفت و گاز، به حداکثر رساندن ظرفیت تولید از این

میادین مشترک و بهینه‌سازی استفاده از منابع کمک‌کند. **■**

فرشاد جامع کارشناس انرژی در گفت‌وگو با «جوان» در رابطه با فرصت و مزیت مدل جدید همکاری دولت با سرمایه‌گذاران حوزه نفت و گاز در جهت توسعه میادین مشترک نفت و گاز ایران گفت: توسعه میادین نفت و گاز در ایران با انحصار شرکت ملی نفت ایران که تولید، دسترسی به بازار و قیمت‌گذاری را کنترل می‌کند، مانع شده است. با این حال، تحولات اخیر منجر به شکستن این انحصار شده‌است و به شرکت‌های بخش خصوصی اجازه می‌دهد تا برای توسعه میادین نفت و گاز رقابت کنند. این کنترل منجرکز اغلب منجر به فرصت‌هایی در فروش و تجارت نفت خام و گاز طبیعی حتی با تخفیف‌های ارئه شده شد. از همین رو اقدام اخیر مجلس و دولت در شکستن انحصار توسعه میادین مشترک نفت و گاز با مدل جدید رابطه مالی بین دولت و توسعه‌دهنده، با سرمایه‌گذار میدان فرصت‌هایی را برای شرکت‌های بخش خصوصی و حتی خارجی جهت دسترسی به بازار و مشارکت در توسعه میادین ایجاد خواهد کرد و این افزایش رقابت می‌تواند به پویایی بازار کار آمدتر، شفافیت قیمت‌گذاری بهبود یافته و صنعت پاسخگوتر و سازگارتر منجر شود.

وی ادامه داد: یکی از مزایای قابل توجه شکستن انحصار، امکان ورود شرکت‌های خارجی به حوزه نفت و گاز ایران است. ایران با اجازه دادن به شرکت‌های غیردولتی برای رقابت برای توسعه میدان‌ها، می‌تواند سرمایه‌گذاری، تخصص و فناوری خارجی را جذب کند. شرکت‌های خارجی منابع و تجربیات ارزشمندی از جمله فناوری‌های پیشرفته، کارایی عملیاتی و دسترسی به بازار جهانی را به ارمغان می‌آورند. مشارکت آنها می‌تواند ظرفیت تولید را افزایش دهد، رقابت‌پذیری صنعت را افزایش دهد و به رشد اقتصاد ایران کمک کند. شکستن انحصار فرصتی برای اصلاح روابط مالی دولت و سرمایه‌گذاران در میادین نفت و گاز فراهم می‌کند. با اجازه دادن به شرکت‌های غیردولتی به‌عنوان بازارساز برای فروش نفت و گاز ایران، این صنعت می‌تواند تغییر قابل توجهی را در تجارت انرژی تجربه کند. شرکت‌های خارجی می‌توانند فروش و صادرات محصولات انرژی ایران را به میان برکنند و تجارت انرژی کشور را تقویت کنند. به مشتریان گسترده‌تری تسهیل کنند و از این طریق تأثیر تحریم‌ها را کاهش داده و ثبات بازار را افزایش دهند. این اصلاحات می‌تواند اثرات تحریم‌ها را بر بخش انرژی ایران خنثی کند و تجارت انرژی کشور را تقویت کند.

این کارشناس انرژی با اشاره تأثیر توسعه میادین نفت و گاز ایران بدون بودجه دولتی اظهار کرد: شکستن انحصار پتانسیل افزایش تصاعدی درآمدهای ارزی ایران را بدون اتکا به بودجه دولست دارد. با جذب شرکت‌های خارجی بیشتر برای سرمایه‌گذاری در میادین مشترک نفت و گاز، ایران می‌تواند از تخصص و منابع آنها استفاده کند و در نتیجه ظرفیت تولید افزایش یابد. این افزایش تولید، همراه با اصلاحات در تجارت انرژی، می‌تواند به حجم صادرات بالاتر و بازارهای متنوع منجر شود. در نتیجه، درآمدهای ارزی ایران رشد قابل توجهی خواهد داشت که به ثبات اقتصادی و کاهش وابستگی به تخصیص بودجه دولت کمک می‌کند. همچنین شکستن انحصار در میادین مشترک نفت و گاز امکان به حداکثر رساندن ظرفیت تولید و بهینه‌سازی استفاده از منابع را فراهم می‌کند. با مشارکت شرکت‌های خارجی در فرآیند توسعه، ایران می‌تواند از تخصص و فناوری‌های آنها برای ارتقای تکنیک‌های استخراج و بهره‌وری عملیاتی استفاده کند. با افزایش رقابت و تمرکز بر توسعه میدان‌های مشترک، این صنعت می‌تواند پتانسیل کامل منابع نفت و گاز خود را باز کند و منجر به تولید بالاتر و عملکرد کلی بهبود یابد.

اقتصادسیاسی

سرویس اقتصادی۶۰۶۰۲۳۳۸۸۵

«جوان» اصلاحات بر نامه هفتم برای شکست انحصار توسعه میادین نفت‌وگاز را بررسی می‌کند

تجارت انرژی پوست‌اندازی می‌کند

علیرضاخضرای اشنا

کشور سود می‌برد و سرمایه‌گذاری آن جز بر درآمدترین سرمایه‌گذاری‌ها و کم‌ریسک‌ترین‌هاست و از آن پول خوبی در می‌آید.»

■ **پتانسیل مشارکت و سرمایه‌گذاری شرکت‌های غیردولتی و خارجی در بخش نفت و گاز**

مهدی‌هاشم‌زاده کارشناس انرژی در رابطه با اهمیت تحول در در تجارت نفت و گاز ایران به «جوان» گفت: «صنعت نفت و گاز ایران از دیرباز ستون حیاتی اقتصاد این کشور بوده است. با این حال، این بخش به دلیل انحصار در توسعه میادین نفت و گاز با چالش‌هایی مواجه شده است. حاکمیت ایران نیز با درک نیاز به اصلاحات و افزایش رقابت‌پذیری، اقداماتی را برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تسهیل مشارکت بخش خصوصی در صنعت انجام داده است.»

وی افزود: «یکی از مزیت‌های اولیه شکستن انحصار، فرصت سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی و ورود فناوری‌های مدرن به بخش نفت و گاز ایران است. با اجازه دادن به شرکت‌های غیردولتی برای مشارکت در توسعه میدانی، ایران می‌تواند از هجوم سرمایه و تخصص خارجی بهره‌مند شود. شرکت‌های خارجی اغلب دارای فناوری‌های پیشرفته، کارایی عملیاتی و بهترین شیوه‌های هستند که می‌توانند بهره‌وری بازارسازان نفت و گاز ایران ایفا کنند. آنها می‌توانند با استفاده از شبکه‌ها و تخصص خود، فروش و صادرات محصولات انرژی ایران را به مشتریان گسترده‌تر تسهیل کنند. این تنوع بازارها، آسیب‌پذیری تجارت انرژی ایران را در برابر عوامل ژئولیتیک و تحریم‌های احتمالی کاهش می‌دهد و ثبات و انعطاف‌پذیری بیشتر را تضمین می‌کند.»

این کارشناس انرژی دامه داد: «شکستن انحصار در توسعه میادین نفت و گاز راه را برای ورود شرکت‌های خارجی به بازار ایران باز می‌کند. این رویکرد، همراه با اصلاح روابط مالی دولت با سرمایه‌گذاران، به این شرکت‌ها اجازه می‌دهد تا نقشی محوری به عنوان بازارسازان نفت و گاز ایران ایفا کنند. آنها می‌توانند با استفاده از شبکه‌ها و تخصص خود، فروش و صادرات محصولات انرژی ایران را به مشتریان گسترده‌تر تسهیل کنند. این تنوع بازارها، آسیب‌پذیری تجارت انرژی ایران را در برابر عوامل ژئولیتیک و تحریم‌های احتمالی کاهش می‌دهد و ثبات و انعطاف‌پذیری بیشتر را تضمین می‌کند.»

هاشم‌زاده با اشاره به توسعه صنعت نفت و گاز بدون

وی اظهار کرد: «اگر بخش خصوصی و سرمایه‌گذار خارجی پیدا شود که در حوزه میادین مشترک کار کنند ما هم باید حمایت کنیم و هم تشویق کنیم و هم قانون بگذاریم. مثلاً می‌گوییم اگر چنانچه صنایع در حوزه‌های پترئوپلاشتگاهی کار کنند بسرای آنها تنفس خوراک به عنوان تشویق در نظر می‌گیرم یا برای حوزه‌های توسعه میادین هم اختیار و هم قانون در نظر می‌گیرم لذا اگر می‌خواهیم به سمت توسعه برویم باید از بخش خصوصی در شرایط فعلی استفاده کنیم.»

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: «برای توسعه میادین هم اختیار و هم قانون در نظر می‌گیریم لذا اگر می‌خواهیم به سمت توسعه برویم باید از بخش خصوصی در شرایط فعلی استفاده کنیم.»

وی خاطر نشان کرد: «در حوزه نفت و گاز هر چه سرمایه‌گذاری شود دو طرف برد می‌کنند هم شرکت خصوصی و می‌تواند از فناوری‌های مدرن استفاده کند، بهره‌وری و ظرفیت را افزایش دهد و درآمدهای ارزی خود را توسعه دهد. این اصلاحات برای ایجاد یک صنعت نفت و گاز رقابتی تر که بتواند در بازار جهانی رشد کند، حیاتی است. باانجام اصلاحات مناسب، ایران می‌تواند پتانسیل کامل منابع نفت و گاز خود را باز کند و خود را به عنوان یک بازیگر اصلی در چشم‌انداز انرژی بین‌المللی قرار دهد.»

■ **بسترسازی جدید برنامه هفتم توسعه چز پرسودترین سرمایه‌گذاری‌هاست**

هادی بیگی‌نژاد، عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «جوان» در مورد توسعه میادین به مشارکت بخش خصوصی، گفت: «ما در کشور بودیم اینکه پیشرفت داشته باشیم و از این شرایط چند قدم جلوتر برویم باید از بخش خصوصی استفاده کنیم از جمله در حوزه سرمایه‌گذاری بخش نفت و گاز باید از بخش خصوصی استفاده شود. این زیرساخت مهم و ایجاد جذابیت باصوبه اخیر مجلس در زمینه شکستن انحصار توسعه میادین نفت و گاز و به کمک صدور پروانه برای بخش غیردولتی در جهت توسعه میادین نفت و گاز ایجاد شده است.»

اقتصاد ایران کمک می‌کند و امکان سرمایه‌گذاری در سایر بخش‌ها و کاهش آسیب‌پذیری در برابر شوک‌های ورود سرمایه‌گذاری خارجی و تکنولوژی‌های روز حوزه برداشت نفت و گاز به همراه بازار تضمینی در توسعه میادین نفت و گاز، ایران می‌تواند از هجوم سرمایه‌های خارجی و فناوری‌های روز بهره‌مند شود. شرکت‌های خارجی تخصص، تجهیزات پیشرفته و بهترین شیوه‌ها را به همراه دارند که می‌تواند کارایی و بهره‌وری این بخش را افزایش دهد. علاوه بر این، ورود آنها به بازار می‌تواند به خنثی کردن تأثیر تحریم‌های اعمال شده بر بخش انرژی ایران کمک کند.

■ **اصلاح رابطه مالی دولت و سرمایه‌گذاران در بخش نفت و گاز**

اصلاح روابط مالی بین دولت ایران و سرمایه‌گذاران در بخش نفت و گاز برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی بسیار مهم است. هدف مدل جدید دولت ارزی بازاری تضمین شده برای سرمایه‌گذاران در شرکت‌های مربوطه، تضمین بازگشت سرمایه پایدار و قابل پیش‌بینی است. این رویکرد اعتماد سرمایه‌گذاران بالقوه را تقویت می‌کند و ایران را به مقصدی جذاب برای سرمایه‌گذاری خارجی تبدیل می‌کند. با ارائه ثریبات مالی متصفانه و شفاف، ایران می‌تواند مشارکت‌های سودمند متقابل با شرکت‌های غیردولتی ایجاد کند و محیطی مساعد برای مشارکت بخش خصوصی ایجاد کند.

■ **افزایش بهره‌وری و توسعه ظرفیت تولید**
شکستن انحصار در توسعه میادین نفت و گاز می‌تواند منجر به افزایش قابل توجه بهره‌وری و ظرفیت شود. مشارکت بخش خصوصی و معرفی فناوری‌های مدرن امکان اکتشاف و استخراج منابع دست نخورده را به نواحی فرام می‌کند. این به نوبه خود سطح تولید را افزایش می‌دهد و تأثیر مثبتی بر صنعت نفت و گاز ایران می‌گذارد. افزایش بهره‌وری تولید انرژی کشور را افزایش می‌دهد و به ایران امکان می‌دهد تقاضای داخلی را برآورده کند و به طور بالقوه بازارهای صادراتی جدید را کشف کند.

■ **افزایش درآمدهای ارزی**
با شکستن انحصار، ایران می‌تواند درآمدهای ارزی خود را از طریق افزایش صادرات نفت و گاز افزایش دهد. شرکت‌های غیردولتی با نقش بازارساز خود می‌توانند محصولات انرژی ایران را در بازارهای بین‌المللی تسهیل کنند. این تنوع مشتریان و کانال‌های فروش اتکا به تعداد محدودی از خریداران را کاهش می‌دهد و تأثیر عوامل ژئولیتیک و تحریم‌های احتمالی را کاهش می‌دهد. افزایش درآمدهای ارزی به ثبات و رشد

فرارسو

به پشتوانه جذب سرمایه‌گذار خارجی با تکیه بر اصلاح رابطه مالی دولت با سرمایه‌گذار میدان نفت و گاز شاهد خواهیم بود که درآمدهای ارزی کشور بدون هزینه کرد از بودجه دولتی به طور تصاعدی افزایش یافت و شاهد حضور بیشتر شرکت‌های خارجی در صنعت نفت و گاز ایران به خصوص میادین مشترک کشور خواهیم بود. نکته بسیار مهم به کارگیری از این روش برای میادین نفت و گاز مشترک کشور است که طرف خارجی برداشت بیشینه را خواهد داشت و این رویکرد کمک خواهد کرد که به حداکثر توان تولید از میادین مشترک نفت و گاز برسیم.

مسئله توسعه صنعت نفت و گاز ایران به خصوص در بخش میادین مشترک نفت و گاز موضوع بسیار مهمی است که علاوه بر توسعه بازار ایران، به دلیل وجود یک رقیب در توسعه میدان، بسیار با اهمیت است. از همین رو شکستن انحصار توسعه میادین نفت و گاز ایران بسیار کلیدی و مهم است و منشا ورود شرکت‌های غیردولتی و حتی خارجی برای توسعه برداشت نفت و گاز ایران خواهد شد.

ورود شرکت‌های خارجی و مشارکت بخش خصوصی می‌تواند فناوری‌های پیشرفته و رویکردهای نوآورانه را برای صنعت نفت و گاز ایران به ارمغان بیاورد. این فناوری‌ها می‌توانند تکنیک‌های اکتشاف و تولید را بهبود بخشند، کارایی را بهبود بخشند و هزینه‌ها را کاهش دهند. به عنوان مثال، پذیرش دیجیتال سازی، اتوماسیون و تجزیه و تحلیل داده‌ها می‌تواند عملیات را بهینه کند، نرخ تولید را افزایش دهد و اثرات زیست‌محیطی را به حداقل برساند. این تزریق فناوری می‌تواند بخش نفت و گاز ایران را مدرن کرده و آن را در خط مقدم پیشرفت‌های صنعت قرار دهد.

شکستن انحصار می‌تواند رقابت و کارایی را در توسعه میادین نفت و گاز افزایش دهد. شرکت‌های غیردولتی اغلب با انگیزه‌های سود هدایت می‌شوند و برای به حداکثر رساندن